

Brüssel, 4. juuni 2020
REV1 – asendab 27. veebruari 2018. aasta
(meretransport) ja 11. oktoobri 2019.
aasta (meremeeste tunnistused, REV1)
teated

TEADE HUVIRÜHMADALE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST JA ELI ÕIGUSNORMID MERETRANSPORDI VALDKONNAS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud ülemineku periood, mis lõpeb 31. detsembril 2020³. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis⁴.

Ülemineku perioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub ülemineku perioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁵ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast ülemineku perioodi lõppu.

Soovitused huvirühmadele:

- ¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.
- ² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).
- ³ Ülemineku perioodi võib pikendada ühe korra enne 1. juulit 2020 ühe kuni kahe aasta võrra (väljaastumislepingu artikli 132 lõige 1). Ühendkuningriigi valitsus on siiani ülemineku perioodi pikendamise välistanud.
- ⁴ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.
- ⁵ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

Käesolevas teates esitatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse meretranspordisektori ettevõtjatel teha eelkõige järgmist:

- Laevandusteenuste osutajad peaksid hindama, kas turulepääsuõiguste muutus mõjutab neid, ning võtma pärast üleminekuperioodi lõppu laevandusteenuste müümisel vajalikke ettevaatusabinõusid ning
- ELi liikmesriigi lipu all sõitvate laevade käitajad peaksid tagama, et Ühendkuningriigis meremeestele välja antud tunnistusi tunnustatakse ELis asjakohase menetluse kohaselt.

Märkus:

Käesolevas teates ei käsitleta järgmisi küsimusi:

- ELi õigusnormid laevavarustuse kohta;
- ELi õigusnormid meresõidu turvalisuse kohta;
- ELi õigusnormid laevade ringlussevõtu kohta;
- ELi õigusnormid heitkoguste, sealhulgas meretranspordist pärit CO₂ heitkoguste kohta;
- ELi õigusnormid ELi sisenevate ja sealt väljuvate isikute kontrollimiseks;
- ELi üldine raamistik kutsekvalifikatsioonide tunnustamiseks.

Neid aspekte käsitlevad teated on ettevalmistamisel või avaldatud⁶.

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam ELi meretranspordialaseid õigusakte, sealhulgas ELi õigusnorme meremeeste väljaõppe miinimumtaseme ja meremeeste tunnistuste vastastikuse tunnustamise valdkonnas, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/106/EÜ meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta⁷. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed.

1. Kabotaaž

Määruse (EMÜ) nr 3577/92⁸ artikli 1 lõike 1 kohaselt kehtib vabadus osutada mereveoteenuseid liikmesriigis (merekabotaaž) **ühenduse laevaomanike** suhtes, kelle laevad on liikmesriigi registrisse kantud ja kes sõidavad liikmesriigi lipu all.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_en

⁷ ELT L 323, 3.12.2008, lk 33.

⁸ Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) (EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7).

Ühenduse laevaomaniku mõiste, nagu see on määratletud kõnealuse määruse artikli 2 lõikes 2, hõlmab järgmist:

- a) liikmesriigi kodanikud,⁹ kes elavad liikmesriigis selle liikmesriigi seaduste järgi ja kes tegelevad mereveondusega;
- b) laevaühingud, kes on asutatud liikmesriigi seaduste järgi ja kelle peamine tegutsemiskoht on liikmesriigis ja kelle tegevust liikmesriigis tõhusalt kontrollitakse; või
- c) liikmesriigi kodanikud, kelle laevad on registrisse kantud väljaspool liitu või kelle laevaühingud on registrisse kantud väljaspool liitu ja kelle tegevust kontrollivad liikmesriigi kodanikud, kui nende laevad on registrisse kantud ja need sõidavad liikmesriigi lipu all selle liikmesriigi seaduste järgi.

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei ole ettevõtjatel, kes enam ei vasta ühenduse laevaomaniku määratluses sätestatud tingimustele, õigust osutada merekabotaaži teenuseid vastavalt kõnealusele määrusele. Võib märkida, et liikmesriik võib oma siseriikliku õiguse alusel otsustada mitte kehtestada kabotaažipiiranguid kolmanda riigi lipu all sõitvatele laevadele.

2. MERESÕIDUOHUTUS

2.1. Tunnustatud organisatsioonid

Ühendkuningriigi väljaastumine EList ei mõjuta iseenesest määruse (EÜ) nr 391/2009¹⁰ artikli 2 punktis c osutatud organisatsioonide tunnustamist komisjoni poolt vastavalt kõnealuse määruse artiklile 4.

Määruse (EÜ) nr 391/2009 artiklit 8, mille kohaselt liikmesriigid osalevad tunnustatud organisatsioonide korrapärasel hindamisel, on muudetud määrusega (EL) 2019/492,¹¹ sätestades, et komisjon hindab kõiki tunnustatud organisatsioone koos liikmesriigi või liikmesriikidega, kes asjaomast tunnustatud organisatsiooni vastavalt direktiivi 2009/15/EÜ¹² artikli 3 lõikele 2 volitasid. Muudetud sätet kohaldatakse alates järgmisest päevast, kui lõpetatakse määruse (EÜ) nr 391/2009 kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes.

---

⁹ See hõlmab nii füüsilisi kui ka juriidilisi isikuid.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 11).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/492, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 391/2009 seoses Ühendkuningriigi väljaastumisega liidust (ELT L 85I, 27.3.2019, lk 5).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/15/EÜ laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ja veeteede ametite vastavat tegevust käsitlevate ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 47).

2.2. Sadamariigi kontroll

Direktiivis 2009/16/EÜ¹³ on sätestatud ELi sadamariigi kontrolli süsteem. Direktiiviga nähakse ette, et liikmesriikide sadamariigi kontrolliametnikud peavad kontrollima välisriigi laevu, tegemaks kindlaks, et laeva ja selle varustuse seisund vastab rahvusvaheliste konventsioonide nõuetele ning et laev on mehitatud ja seda käitatakse vastavalt kohaldatavale rahvusvahelisele õigusele. Samuti nähakse direktiiviga 2009/16/EÜ ette, et kontrollida tuleb vastavust paljudele muudele liidu õigusest tulenevatele nõuetele,¹⁴ sealhulgas direktiivi 2009/20/EÜ¹⁵ kohaseid kindlustustunnistusi.

Kui pärast üleminekuperioodi lõppu jätkavad ELi liikmesriigid ELi sadamaid küllastavate Ühendkuningriigi laevade kontrollimist, siis Ühendkuningriigis ei kohaldata enam direktiivis 2009/16/EÜ sätestatud sadamariigi kontrolli süsteemi¹⁶. Ühendkuningriigi ja ELi suhteid seoses sadamariigi kontrolliga reguleeritakse sadamariigi kontrolli käsitleva vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumiga¹⁷.

2.3. Kalalaevade ohutus

Vastavalt direktiivi 97/70/EÜ¹⁸ artikli 3 lõikele 5 peavad liikmesriigid keelama kolmanda riigi lipu all sõitvatel kalalaevadel tegutseda oma sisevetes või territoriaalmeres või lossida saaki oma sadamates, kui nende lipuriigi ametiasutus ei ole tõendanud nende vastavust direktiivi 97/70/EÜ artikli 3 lõigetele 1–4 ja artiklile 5, mis sisaldavad tehnilisi nõudeid.

Lisaks peab liikmesriik direktiivi 97/70/EÜ artikli 7 lõike 3 kohaselt kontrollima oma sadamates kolmanda riigi lipu all sõitvaid kalalaevu, mis ei tegutse liikmesriigi sisevetes või territoriaalmeres ega lossi oma saaki liikmesriigi sadamates, kuid mis viibivad kõnealuse liikmesriigi sadamas, et

---

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli (ELT L 131, 28.5.2009, lk 57).

¹⁴ Direktiivi 2009/16/EÜ artikkel 13 ja IV lisa.

¹⁵ Direktiivi 2009/16/EÜ IV lisa punkt 41 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/20/EÜ (laevaomanike kindlustuse kohta merinõuete korral) (ELT L 131, 28.5.2009, lk 128) artikli 4 lõige 1.

¹⁶ Pange tähele, et pärast üleminekuperioodi lõppu ei pea Ühendkuningriigi lipu all sõitvatel laevadel enam olema ohtlike materjalide loendit, mida nõutakse määruse (EL) nr 1257/2013 (laevade ringlussevõtu kohta) artikli 5 lõike 2 kohaselt liidu lipu all sõitvatelt laevadelt. Kuid sarnane kohustus hakkab alates 31. detsembrist 2020 kehtima kolmanda riigi lipu all sõitvate laevade suhtes (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1257/2013 (laevade ringlussevõtu kohta) (ELT L 330, 10.12.2013, lk 1) artikkel 12 ja artikli 32 lõike 2 punkt b). Tunnistust kontrollitakse vastavalt direktiivi 2009/16/EÜ IV lisa punktile 49.

¹⁷ Kõik meresadamatega ELi liikmesriigid, samuti Ühendkuningriik, on vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumis liikmed.

¹⁸ Nõukogu 11. detsembrist 1997. aasta direktiiv 97/70/EÜ, millega kehtestatakse vähemalt 24 meetri pikkustele kalalaevadele ühtne ohutuskord (EÜT L 34, 9.2.1998, lk 1).

teha kindlaks, kas need vastavad Torremolinose protokollile,¹⁹ kui see on jõustunud.

3. MEREMEESTE TUNNISTUSED

Direktiivi 2008/106/EÜ²⁰ artikli 3 kohaselt peab ELi liikmesriigi lipu all sõitvatel laevadel teenivatel meremeestel olema meresõidudiplom, kutsetunnistus või tõendavad dokumendid (edaspidi „tunnistused“), mille on välja andnud asjaomane liikmesriik, mõni teine ELi liikmesriik vastavalt direktiivi 2008/106/EÜ artiklis 5b sätestatud menetlusele või mõni direktiivi 2008/106/EÜ artikli 19 kohaselt tunnustatud kolmas riik. Iga liikmesriik tunnustab oma lipu all sõitvate laevade puhul teiste liikmesriikide või tunnustatud kolmandate riikide poolt meremeestele välja antud tunnistusi, et selliseid tunnistusi omavad meremehed saaksid laevadel töötada. Direktiiviga 2008/106/EÜ on ette nähtud kaks erinevat tunnustamismenetlust, mida kohaldatakse vastavalt teiste liikmesriikide ja tunnustatud kolmandate riikide välja antud tunnistuste suhtes:

- Direktiivi 2008/106/EÜ artiklis 5b on sätestatud, et iga liikmesriik peab kinnitama (tunnustamist tõendav kinnitusleht) või vajaduse korral aktsepteerima teiste liikmesriikide poolt meremeestele välja antud tunnistusi.
- Direktiivi 2008/106/EÜ artikli 19 lõikes 4 on sätestatud, et liikmesriik võib otsustada oma lipu all sõitvate laevade puhul kinnitada tunnistusi, mille on välja andnud tunnustatud kolmas riik.

Direktiivi 2008/106/EÜ artikli 5b kohane aktsepteerimine:

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei aktsepteeri ELi liikmesriik direktiivi 2008/106/EÜ artikli 5b kohaselt enam Ühendkuningriigi poolt meremeestele välja antud tunnistusi.

Seega ei saa kapten või ohvitser, kellel on Ühendkuningriigi poolt välja antud tunnistus, mille ELi liikmesriik on aktsepteerinud, jätkata pärast üleminekuperioodi lõppu töötamist selle liikmesriigi lipu all sõitvatel laevadel.

Direktiivi 2008/106/EÜ artikli 5b kohane tunnustamist tõendav kinnitusleht:

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei saa ELi liikmesriik enam kinnitada Ühendkuningriigi poolt meremeestele välja antud tunnistusi (tunnustamist tõendav kinnitusleht) vastavalt direktiivi 2008/106/EÜ artiklile 5b. Tunnustamist tõendav

---

¹⁹ 1977. aasta Torremolinose rahvusvahelise kalalaevade ohutuse konventsiooniga seotud 2. aprilli 1993. aasta protokoll (edaspidi „Torremolinose protokoll“). Paljusid Torremolinose protokollis sätteid ajakohastati ja muudeti 2012. aasta Kaplinna lepinguga, milles käsitletakse Torremolinose 1993. aasta protokollis säte rakendamist.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/106/EÜ meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta (uuestisõnastamine) (ELT L 323, 3.12.2008, lk 33). Pange tähele, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/45/EÜ (mis käsitleb liikmesriikide poolt välja antud meremeeste tunnistuste vastastikust tunnustamist ja millega muudetakse direktiivi 2001/25/EÜ (ELT L 255, 30.9.2005, lk 160)) tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/1159 (millega muudetakse direktiivi 2008/106/EÜ) (ELT L 188, 12.7.2019, lk 94) artikliga 2.

kinnitusleht [tõendavad kinnituslehed], mille ELi liikmesriigid on välja andnud enne üleminekuperioodi lõppu vastavalt direktiivi 2008/106/EÜ artiklile 5b Ühendkuningriigi poolt meremeestele välja antud tunnistuste kohta, on jätkuvalt kehtiv [kehtivad] kuni asjaomase kinnituslehe kehtivusaja lõpuni.

Seega võib kapten või ohvitser, kellel on tunnustamist tõendav kinnitusleht, mille liikmesriik on välja andnud Ühendkuningriigi poolt väljaantud tunnistuse kohta, jätkata töötamist selle liikmesriigi lipu all sõitvatel laevadel.

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei ole aga võimalik saada direktiivi 2008/106/EÜ artikli 5b kohast tunnustamist tõendavat kinnituslehte teiselt ELi liikmesriigilt, et töötada kõnealuse teise liikmesriigi lipu all sõitva laeva pardal.

Pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse Ühendkuningriigi poolt meremeestele välja antud tunnistuste tunnustamise suhtes ELi liikmesriigi poolt direktiivi 2008/106/EÜ artiklis 19²¹ sätestatud tingimusi ja menetlust kooskõlas Ühendkuningriigi kui kolmanda riigi uue staatusega.

Komisjoni meretranspordi veebisaidilt (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime_en) leiab üldist teavet, sealhulgas seoses meremeestega (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers_en). Vajaduse korral lisatakse sellele saidile täiendavat teavet. Täiendavat teavet muude meretranspordiga seotud küsimuste kohta leiab Euroopa Meresõiduohutuse Ameti veebisaidilt järgmisel aadressil: <https://www.emsa.europa.eu/>.

Euroopa Komisjon
Liikuvuse ja transpordi peadirektoraat

---

²¹ Direktiivi 2008/106/EÜ artiklis 19 sätestatud tunnustamise tingimusi muudeti hiljuti direktiiviga (EL) 2019/1159.